

нерухомі предмети;

- наїзд на велосипедиста або мопедиста - механічний транспортний засіб наїхав на людину, що пересувалась на велосипеді (мопеді), або коли велосипедист (мопедист) наїхав на транспортний засіб, одержавши травму;

- наїзд на транспортний засіб, що стоїть - коли механічний транспортний засіб наїхав або вдарився в нерухомий транспортний засіб;

- падіння пасажирів в транспортному засобі або з нього - пасажир впав з рухомого транспортною засобу. До цього виду не відносяться падіння внаслідок зіткнення, перевертання чи наїзду на нерухомий об'єкт механічного транспортного засобу;

- падіння вантажу, схід трамваїв з колії та інше [2, с.387].

Таким чином, для формування методики розслідування злочинів у сфері порушень правил безпеки дорожнього важливого значення набувають такі елементи криміналістичної характеристики, як дані про способи їх вчинення, обстановку дорожньо-транспортної пригоди, інформації про типові сліди, особу злочинця, а також особу потерпілого. Чітке дотримання криміналістичних правил проведення слідчих дій при розслідуванні злочинів у сфері безпеки дорожнього руху дозволяє слідчому отримати найбільш повне уявлення про подію злочину.

1. Статистичний звіт Генеральної прокуратури України за період з 2013 по 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/>.

2. Настільна книга слідчого: наук.-практ. видання для слідчих і дізнавачів /Панов М.І., Шепітько В.Ю., Коновалова В.О. та ін. – К.: Ін Юре, 2003. – 720 с.

Івченко Оксана Миколаївна
викладач кафедри
фізичного виховання
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АЛГОРИТМ КОМПЛЕКСНОГО КОНТРОЛЮ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ БАСКЕТБОЛІСТІВ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Проблема контролю підготовленості юних баскетболістів залишається однією з головних у спортивній підготовці дитячо-юнацьких команд, розв'язання якої дозволить запобігти форсуванню навчально-тренувального процесу в перегонах за перемогами у змаганнях, буде сприяти збереженню фізичного та психічного здоров'я юних спортсменів, відповідності вирішенню завдань етапу багаторічного вдосконалення змісту та інтенсивності тре-

нувальної діяльності з урахуванням індивідуальних та командних особливостей гравців [1,2,3,5].

У доступній літературі з даної проблеми [4, 5] надаються дані, що відображають контроль змагальної та тренувальної діяльності, стан різних сторін підготовленості баскетболістів. Деякі автори пропонують алгоритм контролю змагальної діяльності висококваліфікованих спортсменів: у спортивних іграх [1, 2, 4, 7]. Разом з тим, недостатньо інформації про алгоритм комплексного контролю підготовленості спортсменів, що спеціалізуються в баскетболі, на етапі попередньої базової підготовки з урахуванням останніх досягнень спортивної науки, й зокрема, сучасних тенденцій змагальної діяльності юних спортсменів протягом річного циклу підготовки.

Сучасний стан навчально-тренувального процесу баскетболістів на базовому етапі багаторічного вдосконалення дозволив встановити, що одним з напрямків підготовки є якісний зміст та організація системи підготовки, яка базується на єдності організаційних, програмно-методичних основ, матеріально-технічних засобів процесу і реалізується комплексним використанням специфічних методик в сполученні з педагогічним і медико-біологічним контролем.

В результаті опитування тренерів було виявлено, що в процесі підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки вони приділяють незначну увагу проблемі контролю різних сторін підготовленості й комплексній оцінці підготовленості. Виявлено, що у контролі підготовленості юних баскетболістів тренери переважно спираються на статистичні протоколи змагальної діяльності та на власний досвід.

У той же час, фахівці вважають, що необхідними умовами комплексного контролю підготовленості баскетболістів є створення балансу між усіма компонентами підготовленості баскетболістів технічної, тактичної, фізичної, психологічної та функціональної. Дані складові повинні бути пов'язані в єдину систему педагогічного регулювання підготовки баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки у відповідності до відсотку навантаження, запропонованого програмою ДЮСШ, з того чи іншого виду підготовки.

Підґрунтям до вдосконалення комплексного контролю на етапі попередньої базової підготовки є:

- сучасні тенденції розвитку дитячо-юнацького баскетболу (зміни правил гри, календар змагань протягом річного циклу, обсяг ігор);
- неузгодженість навчального матеріалу за програмою ДЮСШ з контрольними тестами (вивчається одне – контролюється інше);
- відсутність диференційованого підходу до підбору тестів залежно від віку та етапу підготовки, періоду річного циклу;
- відсутність комплексної оцінки підготовленості баскетболістів у програмі ДЮСШ;
- відсутність програми оцінки техніко-тактичних дій під час змагальної діяльності, розробленої спеціально для контролю опанування діями з

урахуванням завдань етапу багаторічної підготовки юних баскетболістів [4].

Результати аналізу літератури, змісту навчальної програми з баскетболу, опитування тренерів ДЮСШ стали підґрунтям для включення у тренувальний процес системи контролю, - через модель засобів, які використовувались для оцінки всіх сторін підготовленості баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки. Для цього нами було розроблено алгоритм комплексного контролю підготовленості баскетболістів 13-14 років.

Обґрунтування алгоритму контролю базувалося на засадах системного підходу, запропонованого колективом авторів [2], суть якого полягає в тому, щоб організувати дії, спрямовані на комплексну оцінку підготовленості баскетболістів 13-14 років, виявляючи закономірності та їх взаємозв'язок зі змагальною діяльністю з метою їх більш ефективного використання для подальшого цілеспрямованого навчання [3].

Запропонований нами алгоритм контролю передбачав 5 етапів (рис 1.):

I етап – організаційні заходи проведення контролю;

II етап – програма комплексного контролю

III етап - оцінку психофізіологічного стану;

IV етап – оцінку підготовленості;

V етап – оцінку змагальної діяльності);

VI етап – комплексну оцінку підготовленості баскетболістів.

Проведений аналіз змагальної та навчально-тренувальної діяльності дозволив встановити що сучасний стан системи контролю в баскетболі на етапі попередньої базової підготовки потребує вдосконалення у відповідності до сучасних тенденцій розвитку гри та організації змагальної діяльності, а також досягнень спортивної науки.

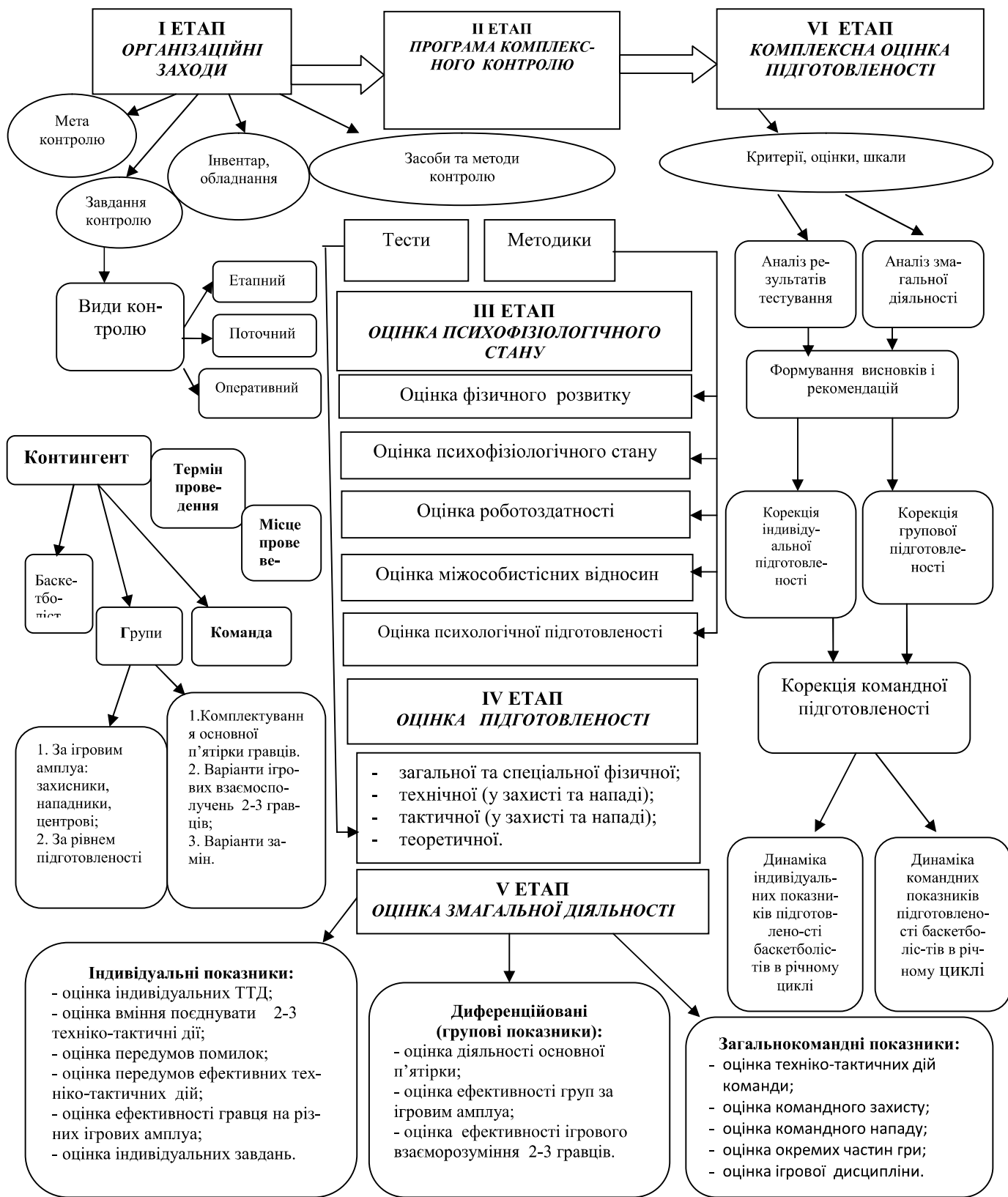

Рис. 1. Алгоритм проведення комплексного контролю підготовленості баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки

Принциповими відмінностями в підході та розробці алгоритму комплексного контролю підготовленості баскетболістів на етапі попередньої базової підготовки є такі характеристики алгоритму: шестиступенева етапність алгоритму контролю; урахування завдань етапу попередньої базової підготовки; підбір інформативних тестів: а) з урахуванням сенситивних періодів розвитку фізичних якостей для фізичної підготовленості; б) з урахуванням специфічних здібностей («відчуття часу», «орієнтація у просторі» та ін.) для спеціальної фізичної підготовленості; в) з урахуванням вивченого матеріалу за програмою ДЮСШ для технічної, тактичної та теоретичної підготовленості; підбір доступних методик для оцінки психофізіологічного стану гравців; урахування оцінки стану міжособистісних відносин у команді; розподіл оцінки змагальної діяльності на індивідуальні, групові та командні показники; розширення діапазону критеріїв оцінки змагальної діяльності.

Запропонований нами алгоритм комплексного контролю підготовленості використовується для корекції навчально-тренувальної та змагальної діяльності і своєчасного виявлення недоліків та сильних сторін в певних компонентах підготовки. Облік динаміки показників підготовленості баскетболістів 13-14 років у річному циклі дозволить досить раціонально й точно формувати підготовку, вирішувати три групи завдань: *перша група* – індивідуальні завдання для кожного окремого гравця; *друга група* – диференційовані або групові завдання; *третья група* – завдання для команди в цілому.

Отже, контроль повинен здійснюватись в навчально-тренувальному процесі щорічно, з урахуванням організаційно-управлінських засобів і оптимальної організації науково-методичних особливостей підготовки юних баскетболістів з метою виявлення більш перспективних спортсменів й пошуку найефективніших засобів та методів оцінки підготовленості юних спортсменів на окремо визначеному етапі багаторічного вдосконалення.

1. Годик М.А., Комплексный контроль в спортивных играх / М. А. Годик, А. П. Скородумова – М.: Советский спорт, 2010. – 330 с.

2. Блауберг И. В. Системный подход. Новая философская энциклопедия / И. В. Блауберг, В. Н. Садовский, Э. Г. Юдин ; Ин-т философии РАН. – М.: Мысль, 2-е изд., испр. и допол., 2010.

3. Власов А.М. Комплексный контроль физической подготовленности и морфофункционального состояния юных баскетболистов 12-15 лет : дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / Александр Михайлович Власов.- Москва, 2004 142 с.

4. Костюкевич В. М. Теоретико-методичні основи контролю у фізичному вихованні та спорті: монографія / Костюкевич В.М., Врублевський Є.П., Вознюк Т.В. [та ін.]; за заг. ред. В.М.Костюкевича. – Вінниця ТОВ «Планер», 2017. – 191 с.

5. Мітова О.О., Р.О. Сушко. Методи наукових досліджень у баскетболі. Дніпропетровськ. : Вид. «Інновація», 2015. – 216 с.

6. Мітова О.О. Концепція формування системи контролю в процесі багаторічного удосконалення у командних спортивних іграх / О.О.Мітова // Фізична культура спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць випуск 1. Вінницький державний педагогічний університет ім. М.Коцюбинського, Житомирський державний університет імені Івана Франка / під ред. В.М. Костюкевича. - Вінниця: ТОВ «Планер», Випуск №1. - 2016 – (605 с.) - С.353-359.

7. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник [для тренеров]: в 2 кн. / В. Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2015. – Кн. 2. – 752 с.